

Kirkegårdens første gravsted Stiftamtmandinde Ida Elisabeth Moltke (1763 – 1797)

Stiftamtmandinde Moltke

Ida Elisabeth Moltke blev født Lütken i 1763 som datter af Kommandørkap-tajn Christopher Lütken.

I 1790 blev hun som 20-årig gift med Lensgreve Werner Jasper Andreas Moltke, som på dette tidspunkt var kammerjunker ved det danske hof. I 1796 flyttede parret til Ribe, idet ægtemanden blev udnævnt til stift-amtmand over Ribe Stift. I ægteskabet fødtes i alt 4 børn.

Ida Moltke døde imidlertid allerede året efter i 1797 kun 34 år gammel og blev begravet på Ribe Domkirkes kirkegård, der dengang lå omkring Domkirken.

Begravet anden gang!

Ida Moltke fik dog ikke lov til at hvile i fred "i Templets skygge", som der står på hendes gravsten.

I 1805 udstedtes en kongelig forordning, hvorefter al indendørs begravelse blev forbudt, og det blev pålagt købstæderne at sørge for, at der blev anlagt kirkegårde uden for bykernerne. Denne forordning blev udstedt af sundhedsmæssige årsager. Især var det efterhånden uudholdeligt at op-holde sig indendørs i kirkerne på grund af ligstanken fra de mange begravelse under kirkegulvene, der som regel ikke lå ret langt under fliserne. Man var efterhånden klar over, at de også udgjorde en eklatant sundhedsfare.

Noget lignende gjaldt formentlig tillige begravelse i bymidterne.

Biskop Stephan Midelboe og Stiftamtmand Moltke gik straks i gang med at finde et passende sted til en ny kirkegård og foreslog, at man købte "Lisbeth Doktors Toft" til formålet. Toften, der i øvrigt ejedes af Sct. Ca-

tharinæ Kirke, blev købt og indrettet til ny kirkegård for begge sogne.

Det var svært for borgerne at skulle vænne sig til den nye kirkegård og den nye tradition med ikke at kunne blive begravet ved eller inde i kirken. For at overvinde borgernes modvilje mod den ny kirkegård, lod stiftamtmand W. J. A. Moltke sin afdødes kones levninger flytte fra Domkirkens kirkegård og genbegrave på den nyanlagte kirkegård. Dette skete allerede maj 1807, selv om kirkegården egentlig først blev indviet 2. juli 1807. Man tog således kirkegården i brug før den officielle indvielse.

Herefter fulgte byens borgere efter uden modvilje.

Ordlyden på hendes nye gravsten, der omtaler flytningen som "Fra mørke Grav i Templets skygge til et lysere Sted", har nok også haft en gavnlig virkning.

Flytningen skete 10 år efter hendes første begravelse ved Domkirken. Gravstedet blev straks fredet med den klausul, at det skulle "vedligeholdes bestandig af kirkegården".

Ægtemanden stiftamtmand Moltke

Werner Jasper Andreas Moltke tilhørte en tysk adelslægt fra Mecklenburg, som gennem flere århundreder leverede nogle af Danmarks dets mest kendte og klogeste statsforvaltere.

Han fødtes i 1755 på godset Walkendorf i Mecklenburg. 10 år gammel blev han page ved det danske hof i København.

Senere blev han opvartende kammerjunker, og i 1782 blev han ansat i Rentekammeret (finansministeriet).

I 1787 udnævntes han til amtmand over Roskilde Amt.

I 1796 blev han stiftamtmand over Ribe Stift. En stilling, han beholdt til 1810, hvor han udnævntes til stiftamtmand over Sjællands Stift og amtmand over Københavns Amt samt Færøerne. I 1816 udnævntes han til overpræsident i København, en stilling, han beholdt indtil han søgte sin afsked i 1834.

Året efter døde han som 79-årig og ligger begravet i Køge.

Han var gift 2 gange. Efter Ida Elisabeths død i 1797 blev han i 1798 gift med adelsfrøkenen Johanne Rosenørn.

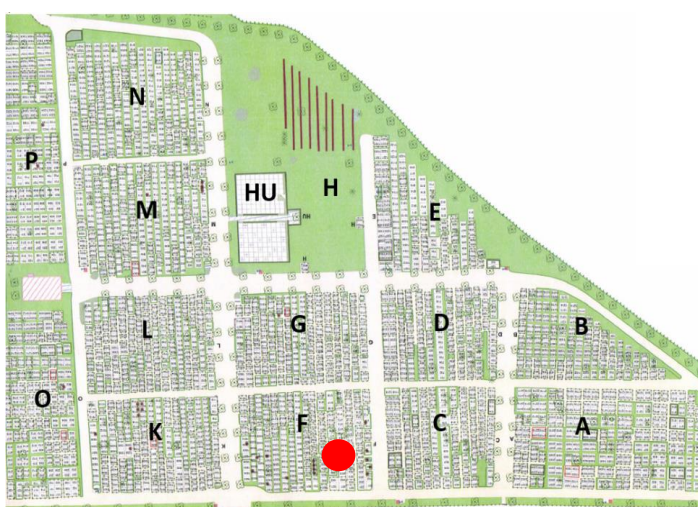
Han var allerede i 1776 blevet "naturaliseret" som tilhørende den danske adel og kort før sin død i 1835 blev han ophøjet til lensgreve.

Tiden i Ribe

Moltke var en yderst vellidt og respekteret stiftamtmand i Ribe, der satte mange nyttige ting i gang i byen. Udover hans medvirken ved etableringen af den nye kirkegård på "Lisbeth Doktors Toft", oprettede han blandt andet Borgervæbningen, forbedrede vejsystemet, indførte gadebelysning i byen, byggede ny amtmandsbolig og oprettede Plantagen nord for byen.

Allerede i 1802, mens Moltke endnu var stiftamtmand, satte "Det erkjendtlige Ribe" ham denne mindestøtte ved Plantagen. I dag er den flyttet til Moltkes Allé ved Marskcentret.

Her findes Ida Elisabeth Moltkes gravsted

Da familien Moltke med 4 børn flyttede til Ribe, var det umuligt for dem at finde en passende bolig. De byggede derfor den nu tidligere stiftamtsgård i Puggårdgade. Først for egen regning; senere overtog staten den som embedsbolig.

I dag er amtsgården omdannet til boliger. På et solur på sydgavlen står: "Denne gård er bygget 1797 af W. Moltke og Elisabeth Lütken"

Fortællingen er fortalt af Kirkegårdes Fortællegruppe

RIBE
KIRKEGÅRDE